

NIVS = Tertin ¹⁾ od terta, vitis, Rebe. Iz shu — ku je tudi kovin, kobin. Na kamuu, najdenem pri svetem Donatu na Koroškem, stoji: „Perpetuae securitati Ursulus (Medved) Julianus et COVINAERTA COVINERTI vivi sibi fecerunt“ ²⁾.

Ne le da med imeni starih narodov nahajamo naravoslovske imena, kakor Asinius, Torelli, Rindl, Stiermann, Visunt, Bock, Ross, Hahn, Fuchs ³⁾, tudi pes, simbol črnega boga, je bil posebno časten pri starih Slovencih.

Pa več od psa, simbola črnega boga, v drugem članku. Mislim da več dokazov za slovensčino Norčanov ni treba, kakor so tukaj razložene imena: Cauru, Devsa, Cakurda, Cepin, Kapač, Kondol, Kovi-nert, Kožuna, — ergo ego censeo Noricos fuise Slavos.

Ogled po svetu.

Pogrebi na Rusovskem.

Kakor hitro človek poslednjič izdihne, mu nar bližnji žlahtniki oči in usta zatisnejo in mu na oči bakren (kufren) dnar položé. Kmali potem umijejo truplo in ga oblečejo. Mertvaške oblačila pa se ločijo po starosti, po stanu in spolu. Revne ljudi pokopujejo sploh v njih navadnih oblačilih, premožniši zavijajo merliče v mertvaško zavijačo, bogatini in imenitniki pa imajo černo oblačilo za mrtve. Dekleta pokopujejo s cvetličnim vencom. Otroke pa zavijajo v rudeče oblačila, jim dajo cvetlice v roke in še mertvaško trugo s cvetlicami potresejo. Vsakemu mrtvem denejo na persi križ. Tudi ogrinjala za mertvaško trugo so različne. Rusi imajo namreč za otroke bledorudeče, za odrasčene ženske temnorudeče, za vdove rujave pogrinjala, černih pa ne rabijo.

Preden mertvega pokopljejo, ga na pare denejo, in sicer tako krasno, kolikor okolinosti dovolé. Premožni krasneje od revnih, pri katerih se že malo krasnega vidi. Pare pogernejo z rudečim suknom, nad glavo mertvega postavijo križ, na persi mu tudi majhen križec položé.

Pod pare denejo poleti posodo polno ledú, da zrak hladi. Tri velike voščene sveče, s črnim platnom ovite, stojé na koncu glave, ena pa pri nogah. Na desni strani stoji duhovnik, da molitve moli, ki se z drugim duhovnom verstí. Na mizi zraven par stoji posoda polna laškega pšena. Na sredi križ iz rozín narejen, okrog veliki kosovi sladkora. To je jed za tiste, ki za pogrebom gredó. Na dan pokopa spremijo duhovni pogreb s križem in gorečimi svečami. Na poti pobožne pesmi pojó. Černe oblačila pri pogrebu imajo le žlahtniki visokega stanú. Pri pogrebu bogatih pojejo tudi za pogrebom dečki, ki nesó lepo kinčano podobo nebeške device. Vsa žlahta gré peš za pogrebom, mertvega pa ali peljejo ali pa nesó. Konji so vselej s črnimi plah-tami pogernjeni. Pokrova lesénega nimajo pri mertvaški trugi, kadar merliča nesó, ampak s črnim suknom jo pregernejo.

V cerkvi spet pojejo in pogostoma besede izgovarjajo „Bog usmili se nas“. Potem moli duhoven za mertvega, da bi mu Bog grehe odpustil. Tudi položé spisano molitev v trugo. Potem poljubijo merliča; z lesénim pokrovom ga zabijejo in zakopljejo. Ob letu bere duhoven mašo za mrtve. Vsi žlahtniki pridejo na pokopališče in hrane sabo prinesó, katero duhoven dobí, ki mašo bere.

Kratkočasnica.

Kakor bo Bog hotel!

Ko so pred nekimi leti, kakor se je že večkrat zgodilo, babjoverci strašno govorico raztrosili, da se bliža sodni

¹⁾ Glej Ankershofen „Handbuch der Gesch. des Herzogthums Kärnthen“ str. 505.

²⁾ Gruter str. 896. Nr. 2.

³⁾ Glej Pott „Die Personennamen“ str. 659.

dan, je ravno to tudi nekega kmeta dolételo. Prepričan, da bo moral kmali posvetno zapustiti, prosi nekoliko sosedov, ž njim iti k gosposki, da bi tamo vpričo njih svojo zadnjo voljo postavil, kar mu tudi dovolé. Pridši k gosposki pové, kaj ga je k temu nagnalo, in na vprašanje: komu je sklenil svoje posestvo zapustiti, odgovorí: „Svoji dekli, nimam nobenega iz žlahte več, ona pa je revna in pridna“. Gospodje se jamejo krohotati, „kaj pak, vsaj bo morala tudi dekla iti iz tega sveta, čemu ji bo dedšina?“ Kakor znad oblakov treščén, pogleda debelo svoje tovarše. „Lejte, lejte, da tega nismo pomislili!“ Žalostnemu, da ne bo imel komu zapustiti svoje kmetije, se mu vzdigne iz globočine pers žalosten zdihljaj: „Kakor bo Bog hotel“. In s tem pisarnico zapustí.

Prislovice.

Nabral v Istri Jak. Volčič.

Joh stadu (čredi) brez ovčara, joh kući brez gospodarja! Više (več) jedan iz stoga, nego (kakor) trojica na stog (laglje eden več potrosi, kakor trije zaslužijo).

Slamom oganj pokrivati. Uljem oganj gasiti (neprave sredstva rabiti).

Ki nima sreče, neka ne gre na ribu (loviti); (povsod je treba sreče).

Činimo ali ne prečinimo! Preveč ni s krohom dobro! (nichts übertreiben).

Gavran gavranu oči neizkopa — vrag vragu rogi ne izbije.

Nije mora (morja) brez ponora (Abgrund). (Vsako morje ima svoje nevarnosti.)

More (morje) pomore, i razmore. (Auf dem Meere wird man leicht reich, oder geht man zu Grunde.)

Nije meštra (učitelja) do potrebe. (Die Noth ist die beste Lehrmeisterin.)

Neka oči vidu, uši čuju, samo da serce, jezik i ruke miruju.

Bog bi dal, ma nima kemu. (Nismo vredni božjih dobrot.)

Neumé nam ni jezika ni svika (običajev).

Za manj je s pustom lehom dobro leto čekati.

Kakva bačva, takov duh (kakoršen človek takošen govor).

Ne gleda se pas ki je, nego iz kega dvora vanka gré (zavolj gospodarja se njegova stvar spoštuje.)

Veži mé četirinožki (roke in noge skupa), i hiti me med moje (med svojimi je bolje, ko med ptujimi).

Ne dela se plašč samo za jedan daž (zahvali se na dobroti za bodoče dobrote).

Sve se dostoji (mine), slava božja na miru stoji (česka: vseho do času, pan Bůh na veký).

Vuk (volk) nosi, dok mu kožu nosu (tatkrade, dokler ga ne vjamejo).

Dobar ko kruh, ki se ji (prav dobar).

Pitomo (domače) pušča, a divje loví (gotovo na negotovo vaga).

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Siska 15. julija. * Na Horvaškem in v Slavoniji poželi so že večidel; letina je dobra razun malokterih krajev. Ječmena, ktereга tukaj obilo sejejo, so pridelali dokaj, in ker ga dosti po manjših žitnih terjih ponujajo, ponižuje ceno družega žita. Koruza po zadnjem dežji dobro kaže. Tudi horvaška pšenica je letos lepa in težka. Kako bo s slivami (češpljami), se ne vé še, ker iz nekterih krajev se sliši, da jih bo dokaj, iz družih pa, da celó nič. Da bi poskočila cena slivovca, se vendar ni nadjati, ker je cena vinskega cveta (špirita), čeravno sedaj enmalo visja, vendar še zmiraj taka, da tare ceno slivovca. Terta tako lepo stoji, da že veliko let ne tako; če bo vreme še mesca avgusta in septembra takošno, kakoršno je sedaj, Bogme! da bomo pili kapljico od leta 1834, in tudi obilo je bo. Žitna cena tudi pri nas enmalo pada; pšenica je po 4 fl. 45 do

5 fl. 50 kr., koruza po 2 fl. 20 kr., soršica (napolica) po 3 fl. in 3 fl. 20 kr., oves po 1 fl. 24 do 30 kr. vagán. Toče je pri nas letos malo bilo, in tam, kjer je bila, ni, hvala Bogu, veliko škodovala.

Iz Istre 18. julija. C. — Veselo je viditi, da v malo letih se je sadjoreja močno povzdignila v Istri. Posebna hvala pa gré za to povzdigo neutrudljivemu prizadevanju doslužnega cesarskega stotnika, gospoda Lichtenfeld-a, ki je z besedo in djanjem, ne gledé na zahvalo in lastni prid, v tem toliko koristil, da je res velik dobrotnik Istre. Rodoljubni mož si je postavil večer spominek z blagim svojim prizadevanjem in hvaležni mu bodo vnuki sedanjega rodú, ki bodo vživali blagor njegovega truda. Zbudil je on sebstvo med duhovščino mnogo ljubezni do sadjoreje, ki marljivo vcepuje v mlade serca žlahtne poduke, ki gotovo brez sadú ostali ne bodo. Pa tudi „Novice“, ktere se tudi pri nas prav rade beró, pripomogle so v tem neizrekljivo veliko. Veselje me je obhajalo, ko sem stopil v šolo v Novakah. Podučuje tu gospod kaplan, Miha Zupančič, krog 80 otrok, ne le v navadnih šolskih predmetih, temuč tudi v sadjoreji, za katero jih je toliko unel, da so otroci po celi fari skoraj vse germe pocepili. Pa tudi djanskega poduka v sviloreji ne zanemarja, in osnoval je razun sadjorejne šole tudi svilorejnico, ter daje otrokom tudi na dom svilode, da se sami ž njimi pečajo, in se tako prepričuje, kako se vedejo ž njimi. — Ker pa hvalim, kar je hvale vrednega, ne morem, da bi ne grajal graje vredne navade, da otroci po Pazinu za noge privezane mlade sove po tlaku vlačijo in jih tako dolgo mučijo, da poginejo. Ne grajam neumnih otrok, ampak gerde starše, ki otrokom to pripuščajo in jim tako veselje napravljajo in usmiljenje v njih sercu zatirujejo! — Letina je pri nas srednja. Ozimina je sploh srednjo mero dobra zavolj velike moče spomladi; v okrajih: Novigrad, Buzet in Volosko so zadovoljni s pridelkom. Jaro žito je sploh dobro, na otocih pa so hude nevihte mnogo škode napravile. Krompirja je mnogo nasajenega in obeta obilen pridelk. Klaja se je prav dobro obnesla. Olja bo pa prav malo, ker je hudi zimski mraz oljki močno škodoval in je je mnogo pozebilo. Na otocih je nekoliko več olja pričakovati. Terta obeta sreden pridelk, žali Bog, da se prikazuje na mnogih krajih tertna bolezen! Sadja bo malo, ker ga je vzelo neugodno vreme ob času cvetja. — Pri nas ne žanjejo tako kakor na Krajnskem, ampak visoko blizo klasja, in potem pokosé sterno; tudi kozolcev nimajo in skladajo požeto žito v kopice na prostem; mlatijo pod milim nebom. — Tudi v naših krajih ste za čermom (metljaji) dvě kravi poginile, pa naglo so zagnali ljudje vriš, da je goveja kuga. — Z Bogom!

Iz Krajna 21. julija. Ponoči od sabote na nedeljo so v Naklem nad Kranjem kmečki fantje, ki so iz Primskovega, Gorenj in še družih vasí šli v Naklo, kakor pravijo, „na korajžo“, ubili nekega fanta, s katerim so se sperli; prec v nedeljo so 14 deležnikov tega pretepa v Kranj pripeljali v sodnijo. Tu se jim bo povedalo, kaj se pravi „na korajžo“ iti, in kadar bo sodba iztekla, bojo še le čutili, kaj je „korajža“! Res žalostno je pri nas, da se vedno sliši od pretefov, in da malokteri pretep se končá brez uboja! Če je to „korajža“, je pač vsak divjak junak.

Novičar iz raznih krajev.

Da se dosedanje postave zastran osvobodjenja bogoslovcev od vojaške službe v gotov red denejo, so presvitli cesar veleli, da sledeče določila imajo prec veljavo zadobiti: Vsi mladenči katoliške vere so vojaščine oprosteni, kakor hitro jih kaki škof v svoje semenišče za bogoslovce (alumnatarje) vzame, ali da grejo v kak samostan (kloster), ki je od cerkve poterjen, ali če se bogoslovstva učijo v kakih javnih bogoslovskih šolah in imajo zagotovila kakega škofa v rokah, da jih bo potem za duhovne vzel v svojo škofijo, in se morejo izkazati z dostojnimi šolskimi

spričali. Ravno to veljá tudi za bogoslovce gerškega obreda. Če pa ti in uni zapustijo bogoslovski stan, preden so dostali leta, ki mladenču nakladajo dolžnost vojaščine, pa zapadajo ti dolžnosti po letih, v kterih so. Tudi bogoslovci augsburške, helvetiške in unitarske vere so vojaščine prosti, ako se izkažejo z dobrimi in od superintendenta poterjenimi bogoslovskimi spričbami in če se sicer lepo ohnašajo, ali če morejo dokazati, da so k večem pred tremi leti bogoslovške šole dobro dokončali, da stojé v versti duhovnikov in da so vse spolnili, kar je treba, duhovno pastirstvo v protestantiški cerkvi nastopiti. — Ker je prvi in najvažniši čas otročje postelje presvitle cesarice srečno dotekel, se po 20. t. m. več ne izdajajo vsakdanje zdravniške naznanila. — 18 vasém saroškega komitata na Ogerskem, kterim je 6. dan p. m. toča vse polje pobila, je cesarjev adjutant grof Szapari razdelil čez 4000 fl. — Naših starih in pri nas preklicanih krajcarjev imajo sedaj sila veliko v Valahii, Serbii in mnogih turških okrajnah. — Na Dunaji so te dni za 2 dni zaperli dva tičarja, ki sta skrivé prodajala oslepljene šinkovce. Res je potreba, da se takim gerdúnom ostro na pete stopa! — Od najvažniše politiške prigodbe — od punta na Španjskem — se še nič prav gotovega ne vé, zakaj se je vnel in kaj se tam godí. Poslednje telegrafno naznanilo od 21. t. m. pravi: „V Saragosi se je pod generalom Falkonom junta osnovala; deržavni zbor (Cortes), ki so bili zapodeni iz Madrida, se tam zbira; v Aragonii in več družih krajih je punt; Barcelona je pokojna; narodni straži so vzeli orožje“. Zakaj se je vnel punt, se različno ugibuje, pa nič se še pravega ne vé, ker vlada je prepovedala, da nobeden ne smé po telegrafu kam kaj pisati. Morebiti bojo prihodnje novice kaj gotovega prinesle. — Napolitanska vlada je na pismo angleške in francozke vlade nek prav nejevoljno odgovorila, da „vsak naj pometa pred svojo hišo“, in da je imela nektere premembe zastran vladarstva in pa pomilostenje nekterih jetnikov že pripravljeno, sedaj pa noče nič storiti, da ne bo kdo mislil, da mora ubogati unanji sili. — Turška vlada je prejšnega gospodarja Ghika izvolila za kajmakana v Valahii, za Moldavo pa boljarja Balša. Izvolitev Ghika-ta je važna zato, ker Ghika je mož tiste stranke, ki želi zedinjenje teh knežij. — Turška armada se že pomikuje proti Černigori, in ker tudi v Bosni in Hercegovini vrè, bo imel Omer-paša spet kaj opravila. Na jugu Hercegovine stoječe mesto Nikšić je poslalo 10. t. m. poslance v Ostrog h knezu Danilu s poročilom, da mu želi podložno biti. — V več krajih Francozkega razsaja tertna bolezen tako, da se bojé strašne škode.

Pri koscu.

Nikar, nikar ne mahni sim.	Al ojstra kosa le verši,
Kjer cvetke rastejo;	Sekáč ne čuje me;
Te prosim, prizanesi jim,	Pod koso vse mu obleži.
Saj dokler docveto!	Osat in rožice.
Al mar ne čutiš nič vonjav.	Po tleh ležé in se sušé,
Ki 'z perjiča puhté?	Kermilo so goved, —
Ne vidiš, kakšen kras so trav,	Vonjava, zalost njih — kje je?
Te nič ne veselé?	In kje je njihov med?
Glej, glej! iz te bučelica	Pri smertni postelji sem stal
Zletela ravno kar.	Mladenčev in deklet,
Napila meda sladkiga	Se kosca spomnil sem in trav.
Se je — o stoj! nikar!	Na rože in njih med.

Iz D. zapuščine.

Pogovori vredništva.

Gosp. D. Č. v D.: Kadar nam bote kaj pisali, prosimo, da priložite pesmico: „Kar nam koli rožic“ etc., ker pečat na papirji je na več krajih iztergal besede. — Gosp. Fr. C. v P.: Serčen pozdrav in hvala za poslano! Prosimo večkrat kaj. Lepa pesmica „Na grob“ ni na stran djana, ampak čaka pripravnega časa n. v. d. d.

Milodari za Semičane. Gosp. Val. Pleiweis v Ljublj. 5 fl. — J. B. v Ljublj. 2 fl. — Gosp. Anton Černe, kaplan v Ložu, 2 fl. — Iz Verhniške gosp. G. T. 5 fl. z opominom: „Dajte in se vam bo dalo“.